

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DNR-730-345(8)/15/BB

Warszawa, dnia 5 lutego 2016 r.

DECYZJA DNR-2/ 29 /2016

Na podstawie art. 41c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1645 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów umarza wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie wprowadzonych do obrotu przez producenta – Edytę Świerkosz prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Stolarstwo i Tokarstwo w Drewnie Handel Obwoźny Edyta Świerkosz w Białce, drewnianych zabawek: *kolejka, helikopter, auto ciężarowe, auto skarbonka i dżdżownica*, niezgodnych z wymaganiami bezpieczeństwa określonymi w § 5 ust. 3 pkt 1 i ust. 4, § 10 ust. 1, § 11 ust. 1, § 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, a także z wymaganiami zawartymi w § 8 ust. 3-6 i 8 w związku z § 5 ust. 5 (dot. zabawki *kolejka*) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek (Dz. U. Nr 83, poz. 454 z późn. zm.), w związku z wycofaniem wyrobów z obrotu.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegatura w Lesznie w sklepie PAPIEROWA SOWA, należącym do przedsiębiorcy Roberta Chwastynika prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowe SOLARIS w Lesznie, stwierdzono w ofercie handlowej przedmiotowe zabawki.

Jak ustalono, kontrolowany dokonał ich zakupu na podstawie faktur VAT nr 55/2015 i nr 56/2015 z dnia 11 czerwca 2015 r. od producenta - przedsiębiorcy Edyty Świerkosz prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Stolarstwo i Tokarstwo w Drewnie Handel Obwoźny Edyta Świerkosz w Białce.

Zabawka *kolejka* wykonana została z drewna. Jest to zestaw składający się z lokomotywy, dwóch wagonów i klocków skreconych śrubami. Do wyrobu dołączono drewniany wkretek. Niektóre elementy kolejki pomalowano kolorowymi farbami. Zabawka w przezroczystej folii, bez jakichkolwiek oznaczeń zarówno na wyrobie, jak i na opakowaniu

jednostkowym. Zgodnie z Raportem PKN-CEN/CR 14379:2007 „Klasyfikacja Zabawek. Wytyczne”, z uwagi na obecność elementów nadających się do układania i łączenia za pomocą śrub, przedmiotową zabawkę zaliczono do kategorii F „Zabawki konstrukcyjne i układanki”.

Zabawka *helikopter* to drewniany model helikoptera z ruchomymi elementami, m.in. śmigłem. Wyrób w przezroczystej folii, bez jakichkolwiek oznaczeń zarówno na zabawce, jak i na opakowaniu jednostkowym.

Zabawka *auto ciężarowe* to drewniany samochód z przyczepą, na której umieszczone są bale drewna. Do samochodu przymocowany jest dźwig, za pomocą którego można załadować bądź rozładować przyczepę. Zabawka w przezroczystej folii, bez jakichkolwiek oznaczeń zarówno na wyrobie, jak i na opakowaniu jednostkowym.

Zabawka *auto skarbonka* to drewniany samochód ciężarowy z zabudowaną naczepą i otworem na monety w górnej części oraz otwieranymi tylnymi drzwiami. Wyrób może pełnić funkcję skarbonki. Zabawka w przezroczystej folii, bez jakichkolwiek oznaczeń zarówno na wyrobie, jak i na opakowaniu jednostkowym.

Zabawka *dżdżownica* to drewniana dżdżownica na kółkach, składająca się z kolorowych klocków połączonych ze sobą za pomocą sznurka. Na niektórych elementach w kształcie kółek, naniesiono cyfry od 1 do 10. Wyrób zapakowany w przezroczystą folię, bez jakichkolwiek oznaczeń, zarówno na zabawce, jak i na opakowaniu.

Zgodnie z Raportem PKN-CEN/CR 14379:2007 „Klasyfikacja Zabawek. Wytyczne” zabawki: *helikopter*, *auto ciężarowe*, *auto skarbonka* oraz *dżdżownica* zaliczane są do kategorii M „Zabawki przedstawiające różne sceny i gotowe modele”.

Z oświadczenia przesłanego w toku kontroli przez producenta przedmiotowych zabawek wynika, iż wyroby, które produkuje są wyrobami dekoracyjnymi.

Inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegatura w Lesznie uznali jednak, że cechy charakterystyczne i wygląd ww. wyrobów, wyeksponowanych do sprzedaży na stoisku z zabawkami, wskazywały na ich wartość zabawową i uzasadniały ich zaklasyfikowanie jako zabawek.

Zgodnie z brzmieniem § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek (Dz. U. Nr 83, poz. 454 z późn. zm. – dalej: „rozporządzenie”), zabawka to wyrób zaprojektowany lub przeznaczony do zabawy oraz wyrób, który ze względu na swoje cechy charakterystyczne lub wygląd może być użyty do zabawy przez dzieci w wieku poniżej 14 lat.

Aby dany przedmiot został uznany za zabawkę, jego wartość zabawowa musi wynikać z zamierzeń producenta. Jednym z kryteriów, które należy brać pod uwagę, jest oświadczenie producenta dotyczące przeznaczenia wyrobu. Racjonalnie przewidywalne użycie wyrobu uznaje się jednak za ważniejsze od oświadczenia producenta (wytyczne i wyjaśnienia Komisji Europejskiej do dyrektywy 2009/48/WE z dnia 13 grudnia 2013 r.)

Mając na względzie, że obiektywna ocena cech, właściwości i funkcji użytkowych zakwestionowanych wyrobów wskazuje jednoznacznie na ich wartość zabawową a nie dekoracyjną, przedmiotowe wyroby stanowią zabawki, w rozumieniu przepisów przywołanego rozporządzenia.

W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że na ww. zabawkach brak było jakiegokolwiek oznakowania umożliwiającego identyfikację wyrobu, nazwy i danych adresowych producenta, oznakowania CE, deklaracji zgodności, a także wymaganych ostrzeżeń oraz instrukcji użytkowania w przypadku zabawki *kolejka*.

Z uwagi na stwierdzone niezgodności, Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał w dniu 12 października 2015 r. decyzję, w której zakazał kontrolowanemu przedsiębiorcy udostępniania przedmiotowych wyrobów na okres 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji.

Akta z kontroli przekazane zostały do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów celem wszczęcia postępowania administracyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1645 z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o systemie oceny zgodności”.

Pismem z dnia 16 listopada 2015 r. Prezes UOKiK zawiadomił producenta – Edytę Świerkosz, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Stolarstwo i Tokarstwo w Drewnie Handel Obwoźny Edyta Świerkosz w Białce, dalej: „strona postępowania”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wprowadzonych do obrotu drewnianych zabawek: *kolejka, helikopter, auto ciężarowe, auto skarbonka i dżdżownica*, niezgodnych z wymaganiami bezpieczeństwa ujętymi w następujących przepisach rozporządzenia:

- a. § 5 ust. 3 pkt 1, z uwagi na nieumieszczenie na zabawkach bądź opakowaniu informacji umożliwiających identyfikację wyrobu;
- b. § 5 ust. 4, z uwagi na brak na wyrobach nazwy i danych adresowych producenta;
- c. § 8 ust. 3-6 i ust. 8 w związku z § 5 ust. 5, z uwagi na brak wymaganych ostrzeżeń oraz instrukcji użytkowania w przypadku zabawki *kolejka*;
- d. § 10 ust. 1, z uwagi na brak deklaracji zgodności;

- e. § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, z uwagi na brak oznakowania CE, co może sugerować, że nie została przeprowadzona procedura oceny zgodności.

Ze względu na stwierdzone niezgodności, wskazujące na brak przeprowadzenia procedury oceny zgodności wyrobów, Prezes UOKiK wyznaczył stronie postępowania termin 21 dni na przedstawienie dowodów na okoliczność wycofania przedmiotowych zabawek z obrotu i powiadomienia konsumentów o istniejących nieprawidłowościach w formie ogłoszenia zamieszczonego w prasie ogólnopolskiej, wyjaśniając jednocześnie, jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie podjętych działań

Działając na podstawie art. 40k ust. 2 ustawy o systemie oceny zgodności, w dniu 18 listopada 2015 r. Prezes UOKiK przedłużył wydany przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej zakaz udostępniania zakwestionowanych zabawek do czasu zakończenia postępowania prowadzonego w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami.

Dnia 17 grudnia 2015 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło pismo, w którym strona postępowania oświadczyła, iż jest producentem galanterii drzewnej, a zabawki wykonane zostały jako artykuły dekoracyjne w niewielkiej ilości 26 sztuk. Strona postępowania poinformowała również o podjęciu działań naprawczych i wycofaniu przedmiotowych wyrobów z obrotu, jak również zobowiązała się do zamieszczenia ogłoszenia w prasie. Do pisma załączone zostały kopie faktur sprzedaży oraz kopie faktur korygujących.

Zważywszy, że nadesłane dowody nie posiadały określonej przepisami formy (oryginał bądź kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem), w piśmie z dnia 21 grudnia 2015 r. Prezes UOKiK zwrócił się do strony postępowania o ich ponowne nadesłanie, jak również przedstawienie listy odbiorców zakwestionowanych zabawek.

W związku z upływem terminów przewidzianych na przedstawienie kompletnego materiału dowodowego w sprawie, pismem z dnia 21 stycznia 2015 r. Prezes UOKiK powiadomił stronę postępowania, iż zamierza zakończyć postępowanie administracyjne na podstawie posiadanych dowodów.

Dnia 29 stycznia 2015 r. wpłynęły do UOKiK dowody w postaci: zestawienia odbiorców, oświadczenia o braku zabawek w ofercie handlowej, oryginałów faktur korygujących potwierdzających zwrot 14 sztuk ww. wyrobów oraz gazeta „Super Express” z dnia 14 stycznia 2016 r., zawierająca wymagane ogłoszenie.

Strona postępowania została poinformowana o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz

zgłoszonych żądań oraz o możliwości przedstawienia stanowiska w sprawie, jednak z przysługujących uprawnień nie skorzystała.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził:

Zgodnie z art. 41a ust. 1 ustawy o systemie oceny zgodności, stroną postępowania jest osoba, która wprowadziła do obrotu lub oddała do użytku wyrób niezgodny z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami, wobec której postępowanie zostało wszczęte. Stroną postępowania może być także dystrybutor.

Według art. 5 pkt 2 ustawy o systemie oceny zgodności przez wprowadzenie do obrotu należy rozumieć udostępnienie przez producenta, jego upoważnionego przedstawiciela lub importera, nieodpłatnie albo za opłatą, po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyrobu w celu jego używania lub dystrybucji. Zaś zgodnie z art. 5 pkt 20 ustawy o systemie oceny zgodności, producentem jest osoba fizyczna lub prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, mająca siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, która projektuje i wytwarza wyrób, albo dla której ten wyrób zaprojektowano lub wytworzono, w celu wprowadzenia go do obrotu lub oddania do użytku pod własną nazwą lub znakiem.

Edyta Świerkosz prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Stolarstwo i Tokarstwo w Drewnie Handel Obwoźny Edyta Świerkosz w Białce jest producentem drewnianych zabawek: *kolejka, helikopter, auto ciężarowe, auto skarbonka i dżdżownica*.

Przepis art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oceny zgodności stanowi, iż wyroby wprowadzane do obrotu lub oddawane do użytku podlegają ocenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 ww. ustawy. W przypadku zabawek, zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek.

Ogłędziny przeprowadzone przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegatura w Lesznie wykazały, że na ww. zabawkach brak było jakiegokolwiek oznakowania umożliwiającego identyfikację wyrobu, nazwy i danych

adresowych producenta, oznakowania CE, deklaracji zgodności, a także wymaganych ostrzeżeń oraz instrukcji użytkowania w przypadku zabawki *kolejka*.

Stwierdzone niezgodności uzasadniały wszczęcie przez Prezesa UOKiK postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu drewnianych zabawek: *kolejka, helikopter, auto ciężarowe, auto skarbonka i dżdżownica*, niezgodnych z wymaganiami bezpieczeństwa określonymi w § 5 ust. 3 pkt 1 i ust. 4, § 10 ust. 1, § 11 ust. 1, § 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, a także z wymaganiami zawartymi w § 8 ust. 3-6 i 8 w związku z § 5 ust. 5 (dot. zabawki *kolejka*) rozporządzenia.

Zgodnie z brzmieniem § 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, na zabawce producent lub jego upoważniony przedstawiciel umieszcza nazwę typu, numer partii, serii, modelu lub inne informacje umożliwiające identyfikację zabawki, a w przypadku gdy wielkość lub charakter zabawki to uniemożliwia, wymagane informacje umieszcza na opakowaniu lub w dokumencie dołączonym do zabawki. Ponadto, na zabawkach producent oraz importer umieszcza nazwisko, zarejestrowaną nazwę towarową lub zarejestrowany znak towarowy i adres kontaktowy producenta oraz importera, a jeżeli nie jest to możliwe – na opakowaniu lub w dokumencie dołączonym do zabawki. Podany adres kontaktowy musi wskazywać jedno miejsce, w którym można skontaktować się z producentem - § 5 ust. 4 rozporządzenia. Przepis § 5 ust. 5 rozporządzenia stanowi, że producent lub importer dołącza do zabawki instrukcję użytkowania oraz informacje dotyczące bezpieczeństwa, sformułowane w języku polskim. Według § 8 ust. 3 rozporządzenia, instrukcje użytkowania oraz ostrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa powinny zwracać uwagę użytkownika lub jego opiekuna na zagrożenia i ryzyko urazu związane z użytkowaniem zabawek oraz na sposoby wyeliminowania takiego zagrożenia i ryzyka. Producent powinien umieścić wyraźne ostrzeżenia w sposób widoczny, łatwo czytelny, zrozumiały oraz dokładny na zabawce, na przymocowanej etykiecie lub na opakowaniu i, jeżeli to konieczne, w instrukcji użytkowania dołączonej do zabawki. W przypadku małych zabawek sprzedawanych bez opakowania odpowiednie ostrzeżenia powinny być umieszczone na przymocowanych etykietach (ust. 4). Treść ostrzeżenia powinna być poprzedzona słowem odpowiednio: „Ostrzeżenie” lub „Ostrzeżenia” (ust. 5). Wymagania dotyczące instrukcji i ostrzeżeń, o których mowa w ust. 3, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia (ust. 6). Ostrzeżenia, od których zależy decyzja o zakupie zabawki, takie jak określające minimalny i maksymalny wiek dziecka, a także pozostałe mające zastosowanie ostrzeżenia określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia powinny być umieszczone na opakowaniu lub umieszczone w inny sposób wyraźnie widoczny dla konsumenta przed zakupem, również w przypadku zakupu przez Internet

(ust.8). Przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że deklaracja zgodności WE stanowi potwierdzenie, że zabawka spełnia wymagania określone w § 8 oraz w załączniku nr 1 do rozporządzenia. Według przepisu § 11 ust. 1 rozporządzenia, na zabawkach wprowadzanych do obrotu umieszcza się oznakowanie CE, którego wzór określa załącznik II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 765/2008”. Zgodnie z przepisem § 12 ust. 1 rozporządzenia, przed wprowadzeniem zabawki do obrotu należy umieścić na niej oznakowanie CE (pkt 1), a oznakowanie CE umieszcza się w sposób widoczny, czytelny i trwały na zabawce, przytwierdzonej etykiecie lub opakowaniu, zgodnie z art. 30 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 (ust. 2).

Prezes UOKiK powiadomił stronę postępowania o możliwości podjęcia działań dobrowolnych, wyznaczając termin na ich podjęcie i wskazując dowody, jakie należy przedłożyć na tę okoliczność.

W toku postępowania administracyjnego strona postępowania wycofała zakwestionowane zabawki z obrotu i powiadomiła konsumentów o stwierdzonych niezgodnościach. Dowody przez nią przedstawione w postaci: zestawienia odbiorców, oświadczenia o braku wyrobów w ofercie handlowej, faktur korygujących potwierdzających zwrot 14 sztuk zabawek oraz gazety zawierającej opublikowane ogłoszenie prasowe, stanowią w ocenie Prezesa UOKiK wystarczającą podstawę do stwierdzenia, że przedmiotowe wyroby nie znajdują się w obrocie, a konsumenci zostali powiadomieni o istniejących niezgodnościach.

W świetle art. 2 pkt 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszącego się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218/30 z dnia 13 sierpnia 2008 r.) przez wycofanie z obrotu należy rozumieć dowolny środek, którego celem jest zapobieżenie udostępnieniu na rynku produktu w danym łańcuchu dostaw. W rozumieniu przepisów ww. rozporządzenia środki podjęte przez stronę postępowania stanowią o wycofaniu wyrobu z obrotu.

Zgodnie z art. 41 c ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oceny zgodności organ prowadzący postępowanie wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli stwierdzi, że wyrób został wycofany z obrotu.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Pouczenie

Na podstawie art. 127 § 3 w związku z art. 129 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23), w związku z art. 43b ustawy o systemie oceny zgodności, od niniejszej decyzji stronie nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Nadzoru Rynku
Jadwiga Gunerka